

Publiekssamenvatting

Eerlijke Verzekeringswijzer 2024

Achtste actualisering van de beoordeling van het beleggingsbeleid van zestien verzekeringsgroepen, actief in Nederland

November 2024

Waarom beoordeelt de Eerlijke Verzekeringswijzer het beleggingsbeleid?

Voor de negende keer heeft de Eerlijke Verzekeringswijzer (EV) het beleggingsbeleid van de grootste, in Nederland actieve, verzekeringsgroepen beoordeeld. De Eerlijke Verzekeringswijzer wil deze verzekeringsgroepen hiermee aanmoedigen om hun beleggingsbeleid te verduurzamen en om hun beleggingsbeleid verder in hun bedrijfsvoering te integreren.

Verzekeringsgroepen zijn namelijk relatief grote spelers op de (internationale) beleggingsmarkt. Door hun beleggingen in bedrijven maken ze het voor deze bedrijven mogelijk met het verworven kapitaal hun bedrijfsactiviteiten te financieren en uit te breiden. Deze activiteiten kunnen op een positieve manier bijdragen aan het welzijn van mensen en dieren, aan het klimaat en het milieu, maar ook op een negatieve manier, bijvoorbeeld door het schenden van mensenrechten of door milieuvervuiling.

Volgens de Eerlijke Verzekeringswijzer zouden verzekeraars daarom ook van de bedrijven waarin ze beleggen moeten verwachten dat zij én hun toeleveranciers relevante internationale verdragen, duurzaamheidsstandaarden en -initiatieven naleven. Verzekeraars zouden deze verwachtingen moeten vastleggen in beleidsdocumenten die publiek beschikbaar zijn, zodat voor alle klanten en andere stakeholders inzichtelijk is welke keuzes door de verzekeringsgroepen gemaakt worden in hun beleggingen.

Selectie van beoordeelde verzekeringsgroepen

In deze achtste actualisering is het beleid beoordeeld van zestien in Nederland actieve verzekeringsgroepen. Tabel 1 presenteert een overzicht van de geselecteerde verzekeringsgroepen, met daarbij ook de merknamen die deze verzekeraars hanteren en het bruto premie-inkomen van de verzekeringsgroepen in 2023.

Tabel 1 Geselecteerde verzekeringsgroepen: merknamen en premie-inkomen

Verzekeringsgroep	Merknamen van de verzekeringsgroep in Nederland	Bruto premie-inkomen 2023 (€ miljoen)
Achmea	Achmea, Avéro Achmea, Centraal Beheer, De Christelijke Zorgverzekeraar, de Friesland Zorgverzekeraar, Eurocross, FBTO, InShared, Interpolis, Woonfonds, Zilveren Kruis	22.333
Allianz	Allianz	14.714
ANWB-Unigarant	ANWB, Unigarant	561
ASR	ASR, Aegon	8.825

Verzekeringsgroep	Merkmamen van de verzekeringsgroep in Nederland	Bruto premie-inkomen 2023 (€ miljoen)
Athora ⁱ	Zwitserleven, Reaal	2.228
CZ	CZ, CZdirect, Just, Nationale-Nederlanden Zorg, OHRA Zorg	12.503
De Goudse	De Goudse, De Zeeuwse Verzekeringen, Anker Insurance Company	908
DSW	DSW Zorgverzekeraar, InTwente Zorgverzekeraar, Stad Holland Zorgverzekeraar	886
Klaverblad	Klaverblad	239
Menzis	Menzis, AnderZorg, VinkVink, HEMA	6.610
NN Group	Nationale-Nederlanden, OHRA, Movir, ABN AMRO Verzekeringen	13.200
ONZV	ONVZ, VvAA Zorgverzekering	718
Univé	Univé Zorg, ZEKUR	683
VGZ	VGZ, VGZ Bewuzt, IZZ Zorgverzekering, IZA, UMC Zorgverzekering, Zorgzaam	13.801
ZLM	ZLM	145
Zorg en Zekerheid	Zorg en Zekerheid	853

Bronnen: Websites en jaarverslagen over 2023 van de verzekeringsgroepen, met uitzondering van ZLM dat ten tijde van het onderzoek haar financieel jaarverslag over 2023 nog niet had gepubliceerd. Voor ZLM zijn gegevens over 2022 gerapporteerd.

Hoe is het beleggingsbeleid beoordeeld?

In het onderzoek is nagegaan welke principes en duurzaamheidscriteria zijn opgenomen in het beleid van deze verzekeringsgroepen voor acht duurzaamheidsthema's, één risicosector en één aspect van de bedrijfsvoering. De beoordelingsmethodologie is afkomstig van *Fair Finance International* (FFI) en is gebaseerd op breed gedragen internationale standaarden, zoals verdragen, richtlijnen, keurmerken en gedragscodes. Van verzekeraars die maatschappelijk verantwoord willen ondernemen mag worden verwacht dat ze deze principes en standaarden toepassen bij het beleggen van verzekeringspremies.

Per thema, sector en aspect van de bedrijfsvoering wordt aan iedere verzekeringsgroep een score toegekend. Tabel 2 en Tabel 3 geven een overzicht van de scores die in dit onderzoek zijn toegekend voor de geselecteerde thema's, sectoren en aspecten van de bedrijfsvoering aan de zestien onderzochte verzekeringsgroepen. De scores worden weergegeven op een schaal van 1 (zeer slecht) tot 10 (uitstekend).

ⁱ Sinds december 2020 maakt Athora Netherlands (voorheen Vivat) deel uit van de Athora Group, waarvan het moederbedrijf is gevestigd op Bermuda. In 2022 sprak de Eerlijke Verzekeringswijzer met Athora Group af om vanaf 2024 Athora Group op te nemen in (het beleidsonderzoek van) de Eerlijke Verzekeringswijzer.

Tabel 2 **Overzicht scores van verzekeringsgroepen 1-8 per thema, sector of aspect van de bedrijfsvoering**

Thema's, sectoren en aspecten van de bedrijfsvoering	Achmea	Allianz	ANWB-Unigarant	ASR	Athora	CZ	De Goudse	DSW	Gemiddelde 2024	Gemiddelde 2022
Thema										
Arbeidsrechten	8	4	6	8	1	8	6	6	6,3	6,2
Belastingen	9	4	7	8	1	7	3	4	5,4	4,9
Corruptie	9	2	7	9	1	7	4	4	6,1	6,2
Dierenwelzijn	9	3	6	6	1	9	2	5	5,1	2,5
Gendergelijkheid	9	3	1	8	1	5	2	3	4,1	3,2
Klimaatverandering	7	3	4	7	1	6	6	3	4,8	4,3
Mensenrechten	8	5	7	10	1	8	6	6	6,8	6,5
Natuur	8	2	6	10	1	10	8	5	6,4	4,4
Sector										
Wapens	8	3	7	10	1	8	9	8	7,5	6,4
Bedrijfsvoering										
Transparantie en verantwoording	8	3	6	7	1	5	2	1	4,8	4,5
Gemiddeld	8,3	3,2	5,7	8,3	1,0	7,3	4,8	4,5	5,7	

Noot: Gemiddelde scores voor 2024 zijn berekend over alle zestien verzekeringsgroepen. In de berekening van de gemiddelde scores uit 2022 is Athora Group niet opgenomen, omdat Athora in 2022 niet werd beoordeeld. In de berekening van de gemiddelde scores uit 2022 is Aegon wel meegenomen. Inmiddels is Aegon NL overgenomen door ASR, waardoor Aegon niet meer in de beleidsbeoordeling wordt opgenomen.

Tabel 3 **Overzicht scores van verzekeringsgroepen 9-16 per thema, sector of aspect van de bedrijfsvoering**

Thema's, sectoren en aspecten van de bedrijfsvoering	Klaverblad	Menzis	NN Group	ONVZ	Univé	VGZ	ZLM	Zorg en Zekerheid	Gemiddelde 2024	Gemiddelde 2022
Thema										
Arbeidsrechten	5	6	9	7	8	7	4	7	6,3	6,2
Belastingen	4	4	5	7	5	9	4	5	5,4	4,9
Corruptie	6	8	7	7	7	8	6	6	6,1	6,2
Dierenwelzijn	7	1	6	9	4	9	1	3	5,1	2,5

Thema's, sectoren en aspecten van de bedrijfsvoering	Klaverblad	Menzis	NN Group	ONVZ	Univé	VGZ	ZLM	Zorg en Zekerheid	Gemiddelde 2024	Gemiddelde 2022
Gendergelijkheid	3	2	6	5	7	6	1	4	4,1	3,2
Klimaatverandering	3	3	6	4	6	8	4	5	4,8	4,3
Mensenrechten	5	8	9	7	7	9	4	9	6,8	6,5
Natuur	5	4	9	8	9	9	1	7	6,4	4,4
Sector										
Wapens	5	9	5	8	10	9	10	10	7,5	6,4
Bedrijfsvoering										
Transparantie en verantwoording	5	8	5	2	7	7	4	5	4,8	4,5
Gemiddeld	4,8	5,3	6,7	6,4	7,0	8,1	3,9	6,1	5,7	

Noot: Gemiddelde scores voor 2024 zijn berekend over alle zestien verzekeringsgroepen. In de berekening van de gemiddelde scores uit 2022 is Athora Group niet opgenomen, omdat Athora in 2022 niet werd beoordeeld. In de berekening van de gemiddelde scores uit 2022 is Aegon wel meegenomen. Inmiddels is Aegon NL overgenomen door ASR, waardoor Aegon niet meer in de beleidsbeoordeling wordt opgenomen.

Tabel 4 laat zien hoe de gemiddelde scores van 15 van de 16 verzekeringsgroepen voor de tien onderzochte onderwerpen zijn veranderd ten opzichte van de vorige actualisering van het beleidsonderzoek van de Eerlijke Verzekeringswijzer, in 2022. Athora wordt in deze tabel niet meegenomen.

Tabel 4 **Vergelijking gemiddelde scores in 2022 en 2024**

Verzekeraar	Score in 2022	Score in 2024	Verandering
Achmea	7,3	8,3	1,0
Allianz	3,5	3,2	-0,3
ANWB-Unigarant	3,3	5,7	2,4
ASR	8,7	8,3	-0,4
CZ	5,7	7,3	1,6
De Goudse	4,5	4,8	0,3
DSW	2,7	4,5	1,8
Klaverblad	5,2	4,8	-0,4
Menzis	5,5	5,3	-0,2
NN Group	5,5	6,7	1,2
ONVZ	3,0	6,4	3,4
Univé	4,4	7,0	2,6
VGZ	7,7	8,1	0,4
ZLM	3,1	3,9	0,8
Zorg en Zekerheid	4,4	6,1	1,7

Verzekeraar	Score in 2022	Score in 2024	Verandering
Gemiddeld	5,0	6,0	1,0

Noot: Athora werd in 2022 niet beoordeeld. Om een goede vergelijking te maken tussen de verschillende beoordelingen, is Athora Group niet meegenomen in de berekeningen van de gemiddelde score in Tabel 3. Die wijkt daarom af van de gemiddelde score gepresenteerd in Tabel 2, waarin Athora Group wel werd meegenomen. De gemiddelde scores per verzekeringsgroep in 2022 zijn berekend over dezelfde tien onderwerpen die in de huidige actualisering zijn beoordeeld. Aegon werd in deze berekening niet meegenomen.

Conclusies

Op basis van de resultaten kunnen de volgende conclusies worden getrokken uit de beoordeling van het beleid van de 16 verzekeringsgroepen:

- **Gemiddeld genomen halen de verzekeringsgroepen betere scores dan tijdens de vorige beleidsbeoordeling**

Ten opzichte van de beleidsbeoordeling in 2022, behalen de meeste verzekeringsgroepen tijdens de huidige beleidsbeoordeling betere scores. De gemiddelde scores van de 15 verzekeraars die in 2022 ook werden beoordeeld zijn gestegen van 5,0 naar 6,0, gemeten over de tien thema's die in deze actualisering zijn beoordeeld. De beoordeling van het beleid van elf verzekeraars komt hoger uit dan in 2022, waarbij ONVZ de grootste stijging laat zien, gevolgd door Univé. Ook ANWB-Unigarant, Zorg en Zekerheid, CZ, DSW, NN Group, Achmea, ZLM, VGZ en De Goudse weten in 2024 een hogere score te halen voor hun duurzaamheids- en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid.

Achmea en ASR zijn de koplopers met gemiddeld een 8,3, op de voet gevolgd door VGZ met een 8,1. CZ (7,3), Univé (7,0) en NN Group (6,7) volgen daarachter. Hekkensluiters zijn Allianz (3,2) en Athora (1,0).

- **Stijgende lijn op het gebied van dierenwelzijn, natuur, gendergelijkheid en wapens**

Voor een aantal duurzaamheidsthema's is er sprake van een (in sommige gevallen, voorzichtig) stijgende lijn, bijvoorbeeld op het gebied van dierenwelzijn. Hoewel de verzekeringsgroepen gemiddeld nog altijd onvoldoende scores voor hun dierenwelzijnsbeleid, is er wel sprake van een verbetering. Waar de verzekeringsgroepen in 2022 gemiddeld een score van 2,5 (ruim onvoldoende) haalden, is de gemiddelde score in 2024 gestegen naar een 5,1 (twijfelachtig). Verzekeringsgroepen die nu nog achterblijven op het thema dierenwelzijn kunnen een voorbeeld nemen aan verzekeringsgroepen als Achmea, CZ, ONVZ en VGZ, waarvan het dierenwelzijnsbeleid is beoordeeld als zeer goed (score 9).

Daarnaast is het natuurbeleid aanzienlijk verbeterd. Waar de verzekeringsgroepen in 2022 gemiddeld een score van 4,4 (onvoldoende) haalden, is de gemiddelde score in 2024 gestegen naar een 6,4 (voldoende). Ten opzichte van de vorige beoordeling stellen meer verzekeringsgroepen strengere eisen aan bedrijven waarin wordt belegd met betrekking tot hun impact op kwetsbare en beschermde natuurgebieden, bedreigde planten- en diersoorten en waterschaarste. Gezien de alsmaar stijgende druk op de mondiale biodiversiteit is het van groot belang dat verzekeraars snel meer inzicht verkrijgen in de biodiversiteitsimpact van hun beleggingen en op dit gebied hogere eisen gaan stellen aan bedrijven.

Ook is de beoordeling van het gendergelijkheidsbeleid van de verzekeringsgroepen licht gestegen ten opzichte van 2022 (+0,9). Zo zijn er meer verzekeringsgroepen die bedrijven vragen een zerotolerancebeleid op te stellen om gender-gerelateerd geweld op de werkplek tegen te gaan, waaronder verbale, fysieke en seksuele intimidatie. Toch blijft het beleid op het gebied van gendergelijkheid nog altijd onvoldoende (score 4,1).

Verder is het wapenbeleid van de verzekeringsgroepen verbeterd ten opzichte van de beleidsbeoordeling in 2022, waarmee het wapenbeleid nu gemiddeld als goed bestempeld (score 7,5) wordt beoordeeld. Daarbij is vooral het beleid met betrekking tot wapenleveringen aan controversiële regimes door veel verzekeringsgroepen aangescherpt.

- **Aandacht voor toeleveringsketens in het beleggingsbeleid is toegenomen**

Ten opzichte van voorgaande beleidsbeoordelingen, is er meer aandacht voor en erkenning van de relevantie van toeleveringsketens voor de duurzaamheidsimpact van bedrijven. Voor verschillende onderzochte duurzaamheidsthema's vragen meer verzekeringsgroepen dat bedrijven de in het beleggingsbeleid genoemde criteria ook implementeren in contracten met onderaannemers en toeleveranciers. Er lijkt daarmee meer erkenning te zijn voor ketenverantwoordelijkheid en de rol die (complexe) toeleveringsketens spelen in duurzaamheidsvraagstukken.

Dit geldt echter niet voor alle duurzaamheidsthema's. Zo is er in het belastingbeleid nog te weinig aandacht voor de cruciale rol die complexe, internationale waardeketens spelen bij belastingontduiking en -ontwijking door multinationale ondernemingen. Slechts een aantal verzekeringsgroepen vraagt bedrijven om criteria over belastingbetalingen op te nemen in contracten met onderaannemers en toeleveranciers. Dit is dan ook een punt waarop de verzekeringsgroepen hun belastingbeleid de komende jaren kunnen verbeteren.

- **In veel gevallen ontbreekt het nog aan actiegerichte maatregelen om bredere beleidsdoelstellingen in de praktijk te bewerkstelligen**

De stijgende lijn in de scores laat zien dat de relevantie van veel duurzaamheidsvraagstukken door de verzekeraars wordt erkend. Dat blijkt ook uit de vele committeringen aan onder meer het klimaatakkoord van Parijs en het groeiende aantal ondertekenaars van de *Biodiversity Pledge*. Echter, uit ons onderzoek blijkt dat dergelijke bredere beleidsdoelstellingen vaak (nog) niet worden gekoppeld aan meer actiegerichte maatregelen waarmee die bredere doelstellingen invloed krijgen op de beleggingspraktijk. Uit de beleidsanalyse blijkt dit een patroon te zijn dat dwars door de diverse duurzaamheidsthema's loopt:

- Thema *Gendergelijkheid*: Veel verzekeringsgroepen hebben inmiddels doelstellingen om genderongelijkheid op de werkvloer tegen te gaan. In veel gevallen ontbreekt het echter nog aan concrete maatregelen om die doelstellingen te verwezenlijken. Verzekeringsgroepen kunnen hun beleid onder meer verbeteren door trainingen aan te bieden om gendergerelateerde discriminatie op de werkvloer tegen te gaan of door de doorstroom van vrouwen naar het hogere management en bestuursfuncties te bevorderen.
- Thema *Belastingen*: Vrijwel geen van de verzekeringsgroepen wil beleggen in bedrijven die structureel betrokken zijn bij belastingontduiking, maar preventieve maatregelen ontbreken veelal nog. Verzekeringsgroepen kunnen het beleid verbeteren door meer gedetailleerde financiële rapportages en transparantie over de organisatiestructuren en de uiteindelijke bedrijfseigenaren te eisen van de bedrijven waarin zij beleggen.
- Thema *Klimaatverandering*: De meeste verzekeraars committeren zich wel aan het klimaatakkoord van Parijs, maar slechts een minderheid heeft deze mondiale doelstelling inmiddels geconcretiseerd in de vorm van tijdgebonden CO₂-emissiereductiedoelstellingen voor hun gefinancierde uitstoot (de zogenaamde scope 1 en scope 2 uitstoot van bedrijven). Daarnaast wordt de omzetting van (natuur)gebieden met hoge koolstofvoorraden veelal als onacceptabel bestempeld, maar meer concrete maatregelen om gebiedsdegradatie en ontbossing te voorkomen ontbreken vaak nog. Zo stellen slechts enkele verzekeraars de concrete eis aan bedrijven waarin zij beleggen om traceringsystemen te implementeren om ontbossing in toeleveringsketens tegen te gaan.
- Thema *Natuur*: Verschillende verzekeringsgroepen hebben inmiddels een beleidsdoelstelling om in 2050 netto geen biodiversiteitsverlies te veroorzaken. Echter rapporteert geen van de beoordeelde verzekeringsgroepen transparant over de impact die hun beleggingen hebben op de wereldwijde biodiversiteit. Nu zijn meetmethodes om de biodiversiteitsvoetafdruk van beleggingen inzichtelijk te maken nog volop in ontwikkeling, en meerdere verzekeringsgroepen hebben zich wel gecommitteerd aan het publiceren van

biodiversiteitsrapportages in de nabije toekomst. De Eerlijke Verzekeringwijzer ziet er dan ook naar uit de biodiversiteitsrapportages van de verzekeringsgroepen te kunnen beoordelen tijdens de volgende actualisering van de beleidsbeoordelingen.

Verzekeringsgroepen kunnen hun beleid de komende jaren dus verbeteren door het duurzaamheids- en beleggingsbeleid te concretiseren met actiegerichte maatregelen om invulling te geven aan hun bredere beleidsdoelstellingen op het gebied van o.a. gendergelijkheid, belastingen, klimaat en biodiversiteit.

- **Er is nog veel ruimte voor verbetering van het verantwoord beleggingsbeleid van de zestien geselecteerde verzekeringsgroepen**

Ondanks de bovengenoemde verbeteringen in het beleid, scoren de verzekeringsgroepen gemiddeld krap voldoende (score 5,7) voor het beleid op de tien beoordeelde duurzaamheidsthema's, sectoren en aspecten van de bedrijfsvoering. Vooral Athora, dat voor de eerste keer op groepsniveau wordt beoordeeld, scoort zeer slecht (score 1,0) over de gehele linie. Ook Allianz (score 3,2), ZLM (score 3,9) en DSW (score 4,5) hebben nog grote verbeteringen aan te brengen in hun duurzaamheids- en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid.

Voor de helft van de beoordeelde thema's, sector en aspecten van de bedrijfsvoering scoren de verzekeringsgroepen gemiddeld 'een voldoende' ($\geq 5,5$). Het gaat dan om de thema's Arbeidsrechten, Corruptie, Mensenrechten, Natuur en Wapens. De andere helft van de beoordeelde onderwerpen (Belastingen, Dierenwelzijn, Gendergelijkheid, Klimaatverandering en Transparantie en verantwoording) wordt dus met een onvoldoende ($< 5,5$) beoordeeld. De verzekeringsgroepen scoren het slechtst op het thema *Gendergelijkheid*, met een gemiddelde score van 4,1. De beste score wordt behaald voor het thema *Wapens*, waarvoor het beleid van de verzekeringsgroepen gemiddeld met een 7,5 wordt beoordeeld. Ondanks de (in sommige gevallen, voorzichtig) stijgende lijn in de scores, laat de beleidsanalyse zien dat er nog veel ruimte is voor verbetering van het duurzaamheids- en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van de in Nederland actieve verzekeringsgroepen.

